

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 196/2016-15

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 12. apríla 2016 predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED] a [REDACTED], obaja [REDACTED], zastúpených advokátom Mgr. Milanom Sadloňom, advokátska kancelária, V. Paulínyho - Tótha 30, Senica, vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 20 ods. 1, čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 8 Cdo 412/2014 z 11. novembra 2015 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] a [REDACTED] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 9. februára 2016 doručená sťažnosť [REDACTED] a [REDACTED], obaja [REDACTED] (ďalej len „sťažovatelia“), vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 20 ods. 1, čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 8 Cdo 412/2014 z 11. novembra 2015 (ďalej len „napadnuté uznesenie“).

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovatelia ako žalovaní boli účastníkmi konania v právnej veci o určenie hraníc a vydanie veci vedenej na Okresnom súde Senica pod sp. zn. 7 C 29/2004. Okresný súd Senica v predmetnej veci rozhodol rozsudkom z 21. novembra 2012 tak, že žalobe žalobcov vyhovel a určil hranicu pozemkov v neprospech sťažovateľov a zároveň nariadil sťažovateľom vypratáť časť parcely označenej v rozsudku. Na základe podaného odvolania sťažovateľov rozhodoval Krajský súd v Trnave, ktorý svojím rozsudkom sp. zn. 24 Co 22/2013 zo 14. mája 2014 rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej potvrdil. Sťažovatelia nespokojní s výsledkom odvolacieho konania podali dovolanie, o ktorom rozhodol najvyšší súd napadnutým uznesením.

Sťažovatelia sa v sťažnosti nestotožňujú s právnym názorom dovolacieho súdu, predostierajú vlastné právne posúdenie veci a sú toho názoru, že najvyšší súd „*porušil naše Ústavou Slovenskej republiky garantované právo, najmä právo na spravodlivý proces podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky*“. Sťažovatelia uvádzajú, že „*napriek jasne protirečivým záverom súdov s vykonanými dôkazmi a tvrdeniami účastníkov konania Najvyšší súd Slovenskej republiky skonštatoval, že rozhodnutie odvolacieho súdu v spojení s potvrdeným rozhodnutím súdu prvého stupňa spĺňa uvedené kritériá prijateľnosti, racionálnosti, spravodlivosti a presvedčivosti*“. Tento záver najvyššieho súdu považujú sťažovatelia za formalistický, povrchný a arbitrárny.

Sťažovatelia svoje dovolanie založili na dôvode prípustnosti podľa § 237 písm. f) zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej aj „OSP“), teda na tvrdení, že im bola odňatá možnosť konať pred súdom.

Sťažovatelia na základe uvedenej argumentácie v sťažnosti žiadali, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie takto rozhodol:

„1. Uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn.: 8 Cdo 412/2014 zo dňa 11.11.2015, ktorým odmietol dovolanie žalovaných sťažovateľov proti Rozsudku Krajského súdu v Trnave sp. zn. 24Co/22/2013-283 zo dňa 14.5.2014, základné práva a slobody sťažovateľov vyplývajúce z čl 20 ods. 1, 46 ods. 1 a 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky boli porušené.

2. *Ústavný súd Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn.: 8 Cdo 412/2014 zo dňa 11.11.2015 zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie.*“

Sťažovatelia v závere svojej sťažnosti zároveň navrhli, aby ústavný súd vydal dočasné opatrenie, ktorým by odložil vykonateľnosť povinnosti uloženej sťažovateľom upravenej v druhom odseku výrokovej časti rozsudku Okresného súdu Senica sp. zn. 7 C 29/2004 z 21. novembra 2012.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy každý má právo vlastníť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu. Majetok nadobudnutý v rozpore s právnym poriadkom ochranu nepožíva. Dedenie sa zaručuje.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde...

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom...

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti sťažovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Ústavný súd je podľa § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde viazaný návrhom na začatie konania okrem prípadov výslovne uvedených v tomto zákone. Viazanosť ústavného súdu návrhom sa vzťahuje zvlášť na návrh výroku rozhodnutia, ktorého sa sťažovatelia domáhajú. Ústavný súd môže rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovatelia domáhajú v petite svojej sťažnosti, a vo vzťahu k tomu subjektu, ktorý označili za porušovateľa svojich práv. Preto ústavný súd námietky vo vzťahu meritórnemu rozhodnutiu okresného súdu a krajského súdu považoval len za súčasť ich právnej argumentácie.

1. Podstatou sťažnosti je nespokojnosť sťažovateľov s napadnutým uznesením najvyššieho súdu ako súdu dovolacieho, ktorým najvyšší súd dovolanie odmietol. Sťažovatelia v ňom vidia porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a podľa čl. 48 ods. 2 ústavy.

Ústavný súd úvodom považuje za potrebné pripomenúť, že nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy totiž vyplýva, že ústavný súd nie je opravnou inšinciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov (napr. I. ÚS 19/02, III. ÚS 151/05, III. ÚS 344/06).

Úloha ústavného súdu sa vymedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať rozhodnutie všeobecného súdu v prípade, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvodené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (*mutatis mutandis* I. ÚS 13/00).

Sťažovatelia odôvodňovali porušenie svojich označených práv napadnutým uznesením najvyššieho súdu jeho arbitrárnosťou, pretože podľa ich názoru odôvodnenie napadnutého uznesenia je nedostatočné, nesprávne a tým aj ústavne neudržateľné.

Ústavný súd konštatuje, že z odôvodnenia napadnutého uznesenia najvyššieho súdu vyplýva, že dôvodom odmietnutia dovolania bola skutočnosť, že najvyšší súd sa nestotožnil s názorom sťažovateľov týkajúcim sa prípustnosti ich dovolania z dôvodu podľa § 237 písm. f) OSP, čo aj primeraným spôsobom odôvodnil. Vzhľadom na to, že sťažovatelia v dovolaní okrem uvedeného namietaného dôvodu prípustnosti dovolania uvádzali ďalej len dôvody dovolania podľa § 241 ods. 2 písm. b) a c), ktoré samy osebe nezakladajú prípustnosť dovolania, najvyšší súd v odôvodnení svojho rozhodnutia po preskúmaní veci konštatoval nemožnosť vyvodiť prípustnosť dovolania zo žiadneho ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku, preto dovolanie odmietol.

Ústavný súd opakovane judikoval, že pokiaľ preskúmanie postupu alebo rozhodnutia orgánu štátu v rámci predbežného prerokovania nesignalizuje možnosť porušenia základného práva alebo slobody sťažovateľa, reálnosť ktorej by bolo potrebné preskúmať po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie (napr. I. ÚS 66/98, II. ÚS 101/03, I. ÚS 27/04, I. ÚS 25/05), je možné sťažnosť odmietnuť ako zjavne neopodstatnenú.

Ústavný súd po preskúmaní napadnutého uznesenia najvyššieho súdu dospel k záveru, že ho možno považovať za ústavne akceptovateľné. Ústavný súd konštatuje, že

odôvodnenie napadnutého rozhodnutia najvyššieho súdu nemožno považovať za arbitrárne ani za svojvoľné alebo za nepreskúmateľné. Toto odôvodnenie poskytuje dostatočný základ pre jeho výrok. Úvahy najvyššieho súdu sú zrozumiteľné a dostatočne logické, vychádzajúce z namietaných väd uvedených v dovolaní a relevantných noriem procesného práva, ktorých účel a význam nepopierajú. Ústavný súd tiež nezistil, že by relevancia námietok sťažovateľov smerujúcich proti napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu z hľadiska posúdenia možného porušenia ich základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy umožnila dospieť k záveru, ktorý by odôvodňoval vyslovenie porušenia uvedených práv. Z uvedeného dôvodu sťažnosť sťažovateľov v časti namietaného porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre zjavnú neopodstatnenosť.

2. Pokiaľ sťažovatelia namietali, že napadnutým uznesením najvyššieho súdu došlo k porušeniu ich základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd konštatuje nedostatočné pomenovanie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy. Článok 48 ods. 2 ústavy upravuje hneď niekoľko základných parciálnych práv účastníkov konania, preto sa štandardne vyžaduje, aby sťažovatelia označili základné právo nielen označením príslušného článku ústavy, ale aj ich slovným pomenovaním, čo sťažovatelia neurobili v petite svojej sťažnosti. V tejto súvislosti je potrebné dodať, že ani z odôvodnenia sťažnosti nie je možné bez pochybností jednoznačne určiť, ktoré parciálne právo podľa označeného článku ústavy mali sťažovatelia na mysli.

Podľa ústavného súdu má nedostatok odôvodnenia sťažnosti v tejto jej časti v spojení s jeho neurčitým petitom významné procesné dôsledky. Samotný subjektívny názor sťažovateľov o porušení ich neidentifikovaného základného práva podľa ústavy v spojení s nedostatočným odôvodnením sťažnosti v tejto jej časti, spôsobuje taký rozsah nedostatkov zákonných náležitostí sťažnosti v tejto časti, ktoré ústavný súd nie je povinný odstraňovať z úradnej povinnosti. Na taký postup slúži inštitút povinného právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom a publikovaná judikatúra, z ktorej jednoznačne vyplýva, ako ústavný súd posudzuje nedostatok zákonom predpísaných náležitostí podaní účastníkov konania (IV. ÚS 409/04, IV. ÚS 168/05, III. ÚS 357/2010, III. ÚS 206/2010 a iné).

Pretože sťažnosť v tejto časti neobsahuje náležitosti, ktoré na uplatnenie právomoci ústavného súdu ustanovuje ústava a zákon o ústavnom súde, a síce jednoznačné odôvodnenie ako východiskový rámec sťažnosti obsahovo korešpondujúce s určitým návrhom na rozhodnutie vo veci samej, ústavný súd aj so zreteľom na kvalifikované právne zastúpenie sťažovateľov ich sťažnosť v tejto časti odmietol pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí.

3. Sťažovatelia ďalej namietali aj porušenie svojho základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy napadnutým uznesením najvyššieho súdu. Ústavný súd v tejto súvislosti konštatuje, že najvyšší súd sa riadne zaoberal námietkami sťažovateľov a ústavne konformným spôsobom vysvetlil, prečo ich dovolanie nie je procesne prípustné, preto v okolnostiach prípadu interpretácia a aplikácia na vec vzťahujúcich sa noriem sledovala ich zmysel a účel. Tento záver najvyššieho súdu považuje ústavný súd za dostačujúci pre konštatovanie, že neexistuje relevantná súvislosť medzi namietaným porušením základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy na jednej strane a napadnutým uznesením najvyššieho súdu na strane druhej.

Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd sťažnosť sťažovateľov v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

V nadväznosti na odmietnutie sťažnosti ústavný súd už o ďalších požiadavkách sťažovateľov nerozhodoval.

Nad rámec už uvedených dôvodov ústavný súd dodáva, že sťažovatelia sami stanovili rozsah a predmet svojej sťažnosti, pričom za porušovateľa svojich práv označili len najvyšší súd. Sťažovatelia konkrétne svojou sťažnosťou napádali len napadnuté uznesenie najvyššieho súdu ako výsledok dovolacieho konania. Rozsah prieskumu v rámci dovolacieho konania je však striktné limitovaný a viazaný na existenciu dôvodov zakladajúcich prípustnosť dovolania. Pokiaľ dôvody prípustnosti dovolania neexistujú, čo v konkrétnom prípade konštatoval aj najvyšší súd, nemožno dovolaciemu súdu vyčítať to a vidieť v tom porušenie základných práv alebo slobôd, že najvyšší súd sa meritórne

nezaoberal ďalšími namietanými skutočnosťami, ktorými možno odôvodniť dovolanie, ale ktoré prípustnosť dovolania samy nezakladajú.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 12. apríla 2016